

KONTAKTORGAAN VAN DE VERENIGING VOOR USA EN CANADA FILATELIE

Redactie: A. van Herk Tel. 030.881741
Livingstonelaan 193 - 3526 HD Utrecht
Mei 1986 Nummer 29

"NASSAU STREET" VERTAALD !

In ons nummer van januari 1986 zinspeelden wij reeds op onze pogingen, de Nederlandse vertaling van de best-seller "Nassau Street, Vijfentwintig Jaar Handel in Postzegels", geschreven door de filatelistische duizendpoot Herman Herst Jr, onder bereik van onze leden te brengen. In de USA beleefde het sinds 1960 zes herdrukken en het is al jaren totaal uitverkocht. Aanvankelijk wilden wij één getypt exemplaar opnemen in onze Boekerij en één exemplaar aanbieden aan de Bondsbibliotheek. Daarvoor vroeg de vertaler (uw eigen redacteur) toestemming aan de thans 77-jarige "Junior", die nu in Florida woont, maar wiens pennevruchten nog dagelijks te vinden zijn in postzegelbladen over de hele wereld. Er kwam omgaand antwoord. Herst ging niet alleen akkoord met ons plan, hij adviseerde er een clubproject van te maken om zoveel mogelijk leden te bereiken. Zijn copyright stond hij voor de vertaalde versie belangeloos af aan

onze Vereniging. Hij vroeg enkel twee of drie exemplaren om zichzelf ook eens in een andere taal gedrukt te zien. Dat was hem nog niet eerder overkomen.

Onze boekerijbeheerder vond in "The American Philatelist" van september 1960 een recensie bij de eerste verschijning. Daaruit nemen wij het volgende over:

"Dit is het verhaal van een kwart eeuw handel in postzegels. Herman Herst, door iedereen Pat genoemd omdat hij op Saint Patrick's Day is geboren, trekt in de crisisjaren 1930 van Oregon, waar hij zijn graad heeft gehaald, per goederentrein liftend naar het oosten om carrière te maken. Wij volgen hem als bode bij een makelaar en als journalist en zijn getuige van zijn ontmoeting met filatelist Henry Needham en met vele postzegelhandelaren, wier namen intussen tot een legende zijn geworden. En dan gaat hij zelf in de zegels. Wij herhalen zijn verhaal hier niet: men moet het zelf lezen. Het is niet alleen geestig en boeiend, het bevat veel wetenswaardigs over verzamelen, handelaren en verzamelaars. Interessant en leerrijk. Van de begintijd der filatelie was Nassau Street in New York het hart van de postzegelbusiness in de Verenigde Staten.

Er zijn maar weinig van zulke boeken. Niet veel "beroepshandelaren" kunnen een voor zovelen boeiend verhaal uit hun schrijfmachine rammelen. Wij feliciteren Pat Herst met deze story, die van de diepste malaise-tijd voert naar de leidende plaats, die hij thans aan het filateliefirmament inneemt."

Herst schreef sindsdien nog heel wat boeken en is inmiddels erelid van de A.P.S., winnaar van de Amerikaanse John A. Luff- en de New Haven Awards en van de Britse Mayflower Award, hoofdbestuurder van de ASDA, de Amerikaanse Bond van Postzegelhandelaren.

In 1982 verleende het William Penn College in Oskaloosa, Iowa, hem een eredoctoraat in de letteren.

Terug naar onze vertaling. Die is 375 pagina's dik, getypt op formaat A 5 en in offset gedrukt, met een gelijmde rug. Ongeveer zo als ons Vademecum, maar dan veel dikker en met het typeletter, waarmee ook de Usca Post wordt getikt, niet verkleind, dus goed te lezen.

Het boek zal op onze mei-bijeenkomst verkrijgbaar zijn voor f 22.50 à contant. Wie het, goed verpakt, per post thuis wil krijgen, dient f 28.- te storten op

postrekening 69478

t.n.v. A. van Herk te Utrecht.

De inschrijving is geopend. De oplage is beperkt. De bestellingen worden strikt in volgorde van binnenkomst afgewerkt. Zo mogelijk nog vóór 15 mei en anders - in verband met vakantie - dadelijk na 15 juni. Meteen even doen! U zult er geen spijt van krijgen!

VERSCHIJNINGSVORMEN

VAN PERFINS EN WATERMERKEN

door Gerard J. Soldaat, A.I.J.P.

Watermerken en firmaperforaties (perfins) kunnen in verschillende verschijningsvormen voorkomen. Wij hebben deze vormen eens in een modelblad ondergebracht, dat U vindt op pagina 644.

Misschien hebt U daar wat aan.

Voor al bij het vermelden van de stand in albums en dergelijke is het goed, gebruik te maken van een uniforme aanduiding.

OPINIES OVER DE USA-ZEGELS VAN 1985

"Linn's Stamp News", het grote Amerikaanse tijdschrift met zo'n 80.000 lezers, heeft de sinds 1948 gebruikelijke enquête gehouden over de in het afgelopen jaar verschenen Amerikaanse zegels. Wij nemen aan dat U het wel aardig vindt om Uw eigen mening daarover eens te vergelijken met het resultaat van deze Popularity Poll. Daarom laten wij hier de winnaars en de verliezers volgen bij de gelegenheidszegels (C) en de langlopende uitgiften (D):

Meest populaire postzegels (C + D):

Amerikaanse Paarden, Lokeenden, Ameripex.

Minst populaire postzegels (C + D):

Official Mail, Walter Lippmann, Henry Knox.

Beste ontwerp:

C: Paardenblokje, Lokeendenblokje, Ameripex

D: Schelpenboekje, Express Mail, Vlagboekje

Slechtste ontwerp:

C: Love, Help End Hunger, Social Security.

D: Brieven rolzegel, Washington rolzegel,

D-zegel.

Belangrijkste uitgifte:

C: Help End Hunger, Korean Veterans, World War I Veterans.

D: Vlagboekje, Nimitz, Washington rolzegel.

Meest overbodige uitgifte:

C: Junipero Serra, Love, Rural Electrification.

D: Portzegel 17c, Brieven rolzegel, Express Mail.

Er is een duidelijke voorkeur voor se-tenant blokjes. Het hoogste aantal stemmen kreeg de Love zegel als slechtste ontwerp!

De Transportationzegels waren wel geen topers, maar ze stonden toch vrij hoog.

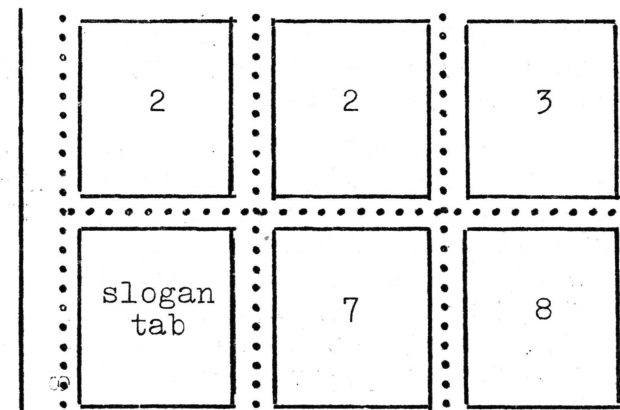
UNIVERSELE CODERING VAN BOOKLET ZEGELS door Gerard J. Soldaat, A.I.J.P.

Het werken met kleine hulpmiddelen is vaak van groot gemak, ook bij schijnbaar eenvoudige werkzaamheden. Zo gebruik ik reeds een aantal jaren het door mij ontworpen sorteeren coderingsblad voor bookletzegels: de zegels uit postzegelboekjes met één of meer ongetande zijden. Een afbeelding van dit blad vindt u op pagina 643.

De getande zijden zijn door stippellijnen aangegeven, de ongetande door rechte lijnen. De toegepaste nummering bepaalt de code-aanduiding van de betrokken zegel.

Voorbeeld:

Het postzegelboekje C 64b (USA Airmail), hieronder schematisch weergegeven, bevat volgens het coderingsblad de zegels nummer 2 (tweemaal), nummer 3, nummer 7 en nummer 8. Door het Scottnummer hiervóór te plaatsen, kan elke voorkomende vorm worden benoemd, dus: C 64.2, C 64.3, C 64.7 en C 64.8.

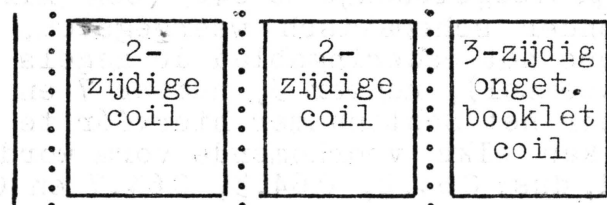

Met deze codering en de hulp van het coderingsblad is eenvoudig vast te stellen met welke zegel men te maken heeft. De tekening

is in zoverre niet compleet, dat er nóg twee vormen van zegels met ongetande zijden kunnen voorkomen, namelijk de coils (rolzegels) en eventueel driezijdig ongetande zegels. Het vaststellen van een coil is echter doodeenvoudig en behoeft geen nadere codering. Bij coils gaat het om twee tegenover elkaar liggende zijden.

Driezijdig ongetande zegels kwamen weinig voor, namelijk alleen als het boeklet bestond uit coils, zoals bij Scott C 10 Air-mail en bij Canada, waar een paar boekjes zijn uitgegeven, die uit coils bestaan. Onlangs zijn daar bijgekomen de USA Express Mail zegels 1909a en 2122a en de Flag over Capitol zegels 2116a.

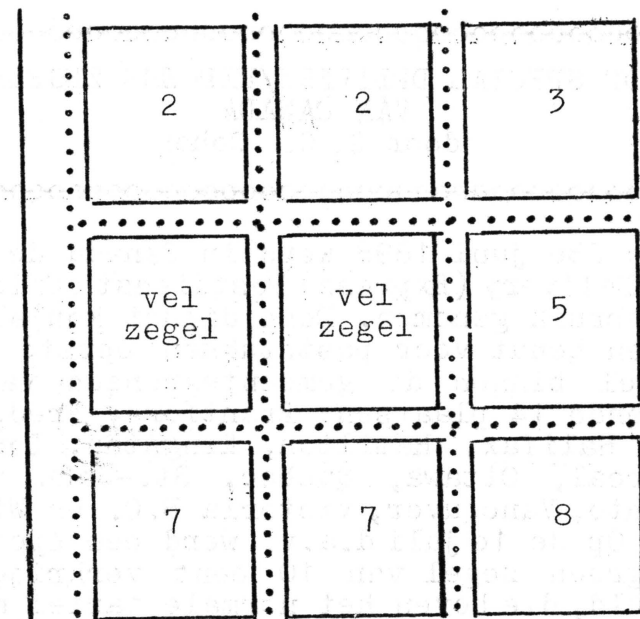
De laatste, de eindzegel, kan dan drie ongetande zijden hebben. Zie de onderstaande afbeelding:

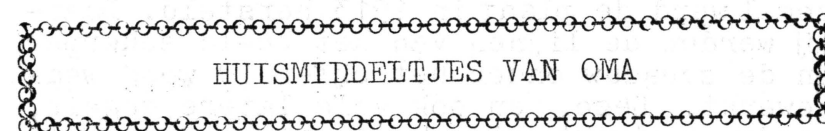
De meest rechtse zegel zullen wij voor het gemak maar boeklet-coil noemen. De twee andere zijn gewoon coils.

In dit verhaal moet dan nog melding worden gemaakt van volledig getande zegels, die kunnen voorkomen in boeklets met velletjes van drie of meer rijen zegels, zoals hiernaast is afgebeeld. De door ongetande en/of randstrip ingesloten zegels zijn normale velzegels, tenzij het boeklet in een andere tanding werd uitgegeven dan het eventueel uitgegeven vel.

Wanneer wij nu in het onderling verkeer de bovenstaande codering toepassen, spreken we dezelfde taal. En dat is altijd gemakkelijk.

O ja, voor de goede orde: men kan dezelfde codering toepassen voor guide lines.

Onze oproep om huismiddeltjes bij het verzamelen, gedaan op blz 521, zorgde voor de volgende tip aan verzamelaars van postfris-se boeklet panes, dus hele boekjesvelletjes met de bindstrook er nog aan. Die zijn vaak ten prooi aan doffe wanhoop bij hun pogingen de velletjes onbeschadigd uit de boekjes te wurmen. Een remedie is droge warmte. Ga er met een heet strijkijzer (natuurlijk geen stoomstrijkijzer) overheen of beweeg ze over de bol van een hete gloeilamp. De gom op de plaats van de aanhechting is natuurlijk niet te redden, maar bij deze methode blijft de schade beperkt. Hebt u ook tips? Oma is er dankbaar voor!

DE SPECIAL DELIVERY/EXPRESS ZEGELS

VAN CANADA

door G. G. Cohen

Op de 28e juni 1898 werd in Canada de Special Delivery (Express) Postdienst officieel in gebruik genomen. Deze dienst kon alleen worden benut voor poststukken eerste klas en wel binnen de gemeentegrenzen van de volgende 14 plaatsen: Brantford, Fredericton, Halifax, Hamilton, Kingston, London, Montreal, Ottawa, Quebec, St.-John N.B., Toronto, Vancouver, Victoria B.C. en Winnipeg. Op de 1e juli d.a.v. werd een speciaal geelgroen zegel van 10 cent verkrijgbaar gesteld, die boven het normale tarief moest worden geplakt. Deze zegel en - tot 1942 - zijn opvolgers mochten niet als gewone frankerzegel worden gebruikt. Van deze eerste zegel werd de plaat in 1913 hersteld. Daarbij werden de lijnen van het beeld scherper en de schaduw onder het cijfer 10 werd weg-gewerkt. Deze, en ook vele latere zegels, werden gedrukt bij de American Bank Note Company te Ottawa. In 1920, dus na ruim 20 jaar gebruik, werd een nieuwe plaat vervaardigd en werd de kleur blauwgroen. De totale oplaat van deze zegel bedroeg 3.666.850 stuks; hij werd gedrukt in vellen van 5 x 10. Op 1 september 1922 werd het Special Delivery tarief verhoogd tot 20 cent en er werd een nieuwe zegel ontworpen. Deze kwam echter pas in de verkoop op 21 augustus 1921. Uit die tussenperiode kunnen dus legitieme enveloppen bestaan, waarop twee 10c zegels als expresfrankering zijn gebruikt. De zegel van 1922 werd gedrukt volgens het natte en, van oktober 1926 af, ook volgens het droge systeem, zodat ook twee formaten

bestaan: "droog" 42.5 x 26 mm en "nat" 41 x 25.5 mm. Deze zegel bleef in gebruik tot 1926; er werden er in totaal 875.000 stuks van gedrukt, in vellen van 10 x 10.

Op 29 juni 1927 verscheen in Canada de herdenkingsserie "60 Jaar Confederatie" en één uit deze serie was een Special Delivery/Express zegel: 20c oranje. Het was een wat merkwaardige zegel: hij vertoont een hondenslee, een postrijder te paard, een oceanschip en twee vliegtuigen. Deze zegel behoort tot de eerste Canadese serie, die tweetalig was uitgevoerd. Gedrukt werden 600.000 stuks, in vellen van 20 x 10, die voor gebruik op de postkantoren werden door-gesneden in kleinere vellen van 10 x 5.

In 1930 verscheen er alweer een nieuw ontwerp, met in de onderste regel de woorden TWENTY CENTS; dat werd in 1932 gewijzigd: de woorden TWENTY CENTS werden nu alleen CENTS, zulks op verzoek en aandrang van het Franstalige deel van de bevolking. Van het eerste type werden 950.000 gedrukt, in vellen van 200 stuks, van het tweede 600.000 in vellen van 10 x 10.

In 1935 ontwierp een nieuw gecontracteerde drukker, de Canadian Bank Note Company, een geheel nieuw type zegel, en wel met een allegorische voorstelling, in de kleur karmijn-rood. Van deze zegel werden 880.000 stuks gedrukt, in vellen van 20 x 10, die later werden versneden tot vellen van 10 x 5.

In 1938 verscheen opnieuw een ander type, ditmaal met het wapen van het Dominion Canada, in de kleur karmijn. Hiervan verschenen 200.000 stuks in vellen van tweemaal 5 x 10. Op 1 maart 1939 werd het exprestarief verlaagd tot 10 cent en 300.000 exemplaren van de vorige zegel werden overgedrukt met het cijfer 10. Van deze opdruk zijn enkele variaties bekend, zoals verschoven horizontale strepen en gebroken "0" van de rechter

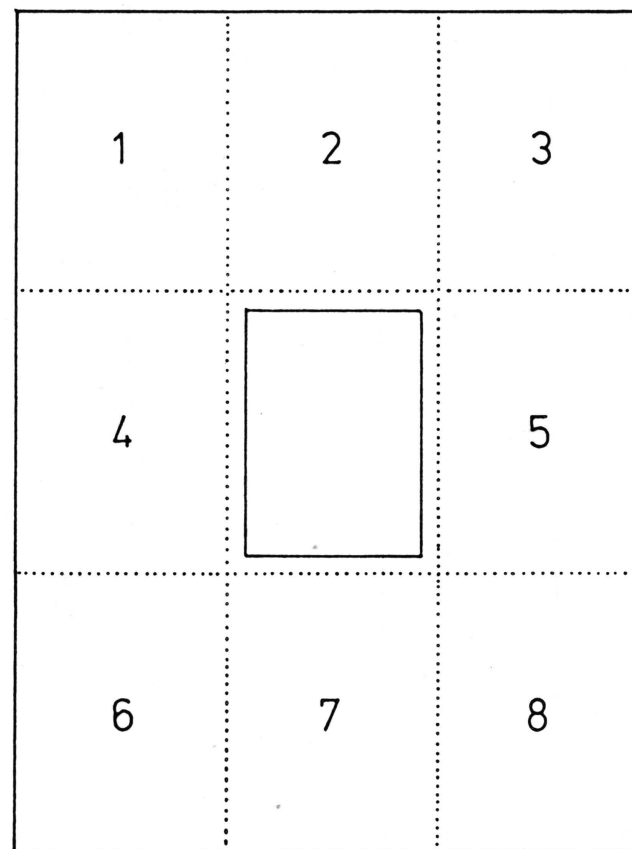
10 (zie afb 1 op blz 645). Op 1 april verscheen dezelfde zegel, nu uitgevoerd in het groen, met de waarde 10 cent; van die zegel werden er 2.330.000 gedrukt in vellen van 10 x 10, versneden tot vellen van 5 x 10. Van de drie zegels uit 1938 en 1939 wordt in de meeste catalogi de volgorde verkeerd vermeld!

Op 1 juli 1942, dus tijdens de tweede wereldoorlog, verschenen twee Special Delivery Express zegels. De eerste toonde het wapen van het Dominion, ditmaal omgeven door vlaggen, in 10c groen. Gedrukt zijn 3.200.000 stuks, in vellen van 10 x 20, versneden tot 5 x 10. Tegelijkertijd kwam de eerste Luchtpost Special Delivery zegel uit, kleur blauw, waarde-aanduiding 16 ct. In deze zegel was voor het eerst het postale luchtposttarief (6c) gecombineerd met het special delivery-tarief (10c). Van deze zegel werden 814.000 ex. gedrukt in vellen van 10 x 20, versneden tot 5 x 10.

Op 1 april 1943 werd het luchtposttarief verhoogd tot 7c en op die datum verscheen de zegel van 1942, maar nu met de waarde-aanduiding 17 cent.

Nade oorlog kwam er in 1946 weer een zegel uit, als een variatie op die van 1942. Hierbij wordt het Dominionwapen omkranst door olijftakken, als symbool van de vrede. Hiervan zijn 4.165.000 stuks uitgegeven, in vellen van 20 x 10, versneden tot 10 x 5. Eveneens op 16 september 1946 kwam er, als laatste, een nieuwe versie van de Luchtpost Special Delivery/Express zegel, wederom in blauw, in de waarde van 17 cent, en wel in twee uitvoeringen, namelijk van Plaat I: met op de tweede E van het woord "EXPRES" (foutief) een accent circonflexe (^) en van Plaat II: met op dezelfde E (correct) een accent grave (`). (Zie ook Usca Post blz. 410, redactie). Van deze zegels werden van

Universele Codering Booklet.zegels Ook bruikbaar voor Guide Lines

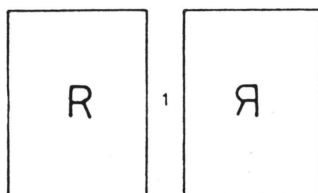
..... getande zijden
——— ongetande zijden

© GJS 1985

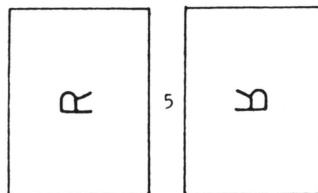
VERSCIJNINGSVORMEN VAN PERPINS

Zegel gezien van de
voorzijde achterzijde

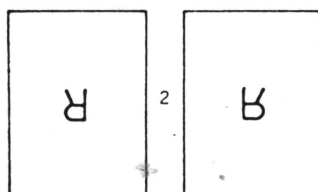
Zegel gezien van de
voorzijde achterzijde

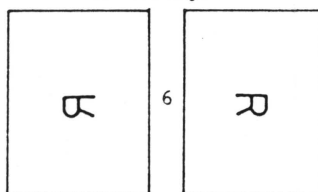
normaal

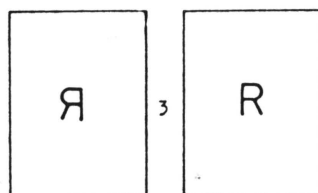
dwars
letters liggend op de
linkerzijde

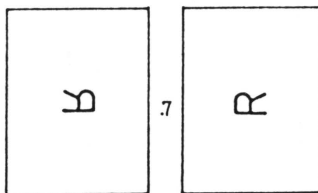
kopstaand

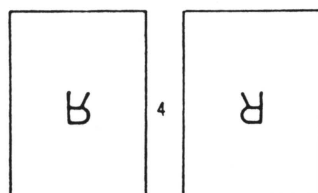
dwars
letters liggend op de
rechterzijde

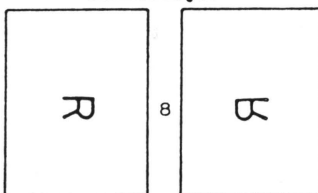
spiegelbeeld

dwars omgekeerd
letters liggend op de
linkerzijde

spiegelbeeld kopstaand

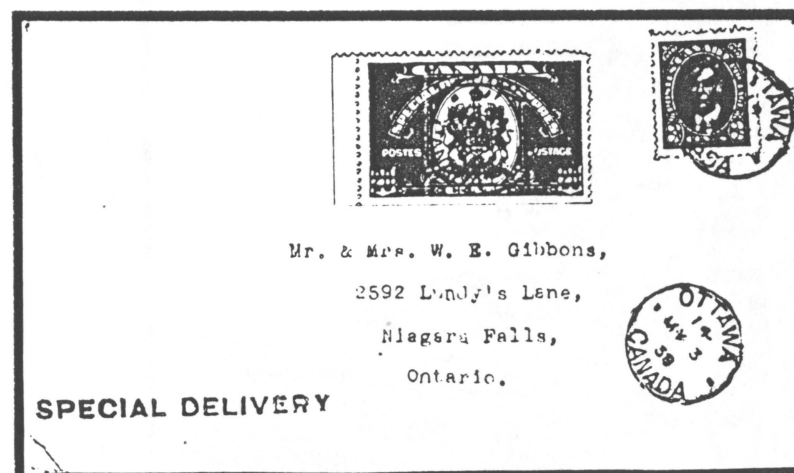
dwars omgekeerd
letters liggend op de
rechterzijde

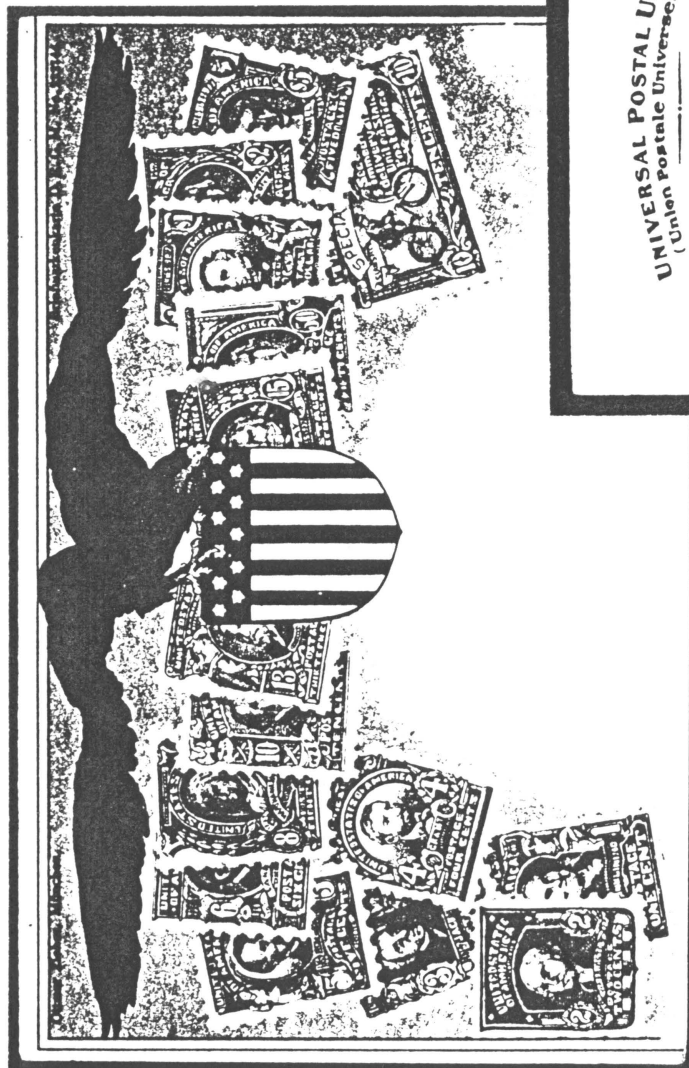
© GJS 1985

SPECIAL DELIVERY CANADA

↑ 0

UNIVERSAL POSTAL UNION
(Union Postale Universelle)
UNITED STATES OF AMERICA
(États-Unis d'Amérique)

WRITE ONLY THE ADDRESS ON THIS SIDE

Ottmar Zieher Stamp Postcard

Opschrift op
de adreszijde

Plaat I 300.000 en van Plaat II 900.000 ex. gedrukt, steeds in vellen van 20x10, versneden tot 10x5. In totaal gaf Canada dus 15 stuks Special Delivery/Expresse zegels uit, een respectabel aantal!

Van de meeste zegels zijn proeven bekend, evenals geheel of gedeeltelijk ongetande exemplaren, haarlijnvariatiën en re-entries. Op echt gelopen brieven zijn deze zegels tegenwoordig weer gevraagd. Op de enveloppe vindt men soms een extra handstempel "Special Delivery" (zie afb 2). Voor de afbeeldingen van deze zegels kan men in elke catalogus terecht; Scott Specialized geeft ze in min of meer gelijkende kleuren.

BOEKBESPREKING

door Gerard J. Soldaat, A.I.J.P.

De Rooy/Hali Booklet Catalogue Canada 1981/82; Uitgeverij Speciale Katalogus De Rooy/Hali, Waalwijk.

Sinds enige tijd verdiep ik me in het verzamelen van Canada en ik stuitte daarbij al spoedig op het feit, dat de meest gebruikte catalogi geen of weinig gegevens verstrekken betreffende de booklets. Harris en Lyman volstaan met een lijstje, maar geen van beide geeft afbeeldingen van de samenstelling der zegels. De Borek is in dit opzicht al geheel onvoldoende. Na enige informatie bleek er echter een echte catalogus van de booklets te bestaan van de in de aanhef genoemde Uitgeverij, die overigens zijn sporen op het gebied van booklets al verdiend had. Onze bibliotheek blijkt er niet over

te beschikken, maar een telefoontje naar De Rooy maakte mij een dag later eigenaar van dit boekje. Helaas ontbreken de nieuwere uitgiften: het is van 1981, maar niettemin geeft het een schat aan gegevens en het mag m.i. in geen Canadabibliotheek ontbreken. Het is keurig uitgevoerd en de afbeeldingen zijn duidelijk. Hoewel er vragen open blijven - ik hoop hier later op terug te komen - kan men nu vrij goed nagaan wat er op dit gebied te koop is, welke ongetande zijden er voorkomen en op welke zegels.

(Het boekje is dank zij deze tip opgenomen in onze Boekerij, inclusief het inmiddels verschenen supplement tot 1985. Redactie.) Een eventuele nieuwe uitgave zal geschieden onder auspiciën van de Kontaktgroep Verzamelaars Automaatboekjes en Rolzegels. Wanneer is nog niet bekend, maar houd het in de gaten. De prijs van de huidige uitgave, overigens in het Engels, komt op ca f 10.- incl. verzendkosten. Bestel het bij onze secretaris, misschien drukt die bundeling de kosten: H. Winterberg, Mozartstraat 84a, 1962 AD Heemskerk.

N.B. Bij mijn voorraad zegels vond ik vele met ongetande zijden, die niet in de genoemde catalogus voorkomen. Daar kunnen verschillende redenen voor zijn. Wie twee- en zelfs driezijdig ongetande zegels heeft en daar geen bestemming voor heeft, zou mij ten zeerste verplichten door die aan mij af te staan. Ik waag mij (nog) niet aan een oordeel, maar ik ben van plan dit verder uit te zoeken en het resultaat van dit onderzoek te zijner tijd aan U mee te delen. Wie er reeds kennis van heeft of over meer informatie beschikt, verzoek ik deze aan mij door te geven. Misschien kunnen we op deze manier meer inhoud geven aan het Canada verzamelen in onze Vereniging. Mijn adres luidt: Mussenstraat 33, 7557 BV Hengelo.

"FILATELISTISCHE" PRENTBRIEFKAARTEN
door A. van Herk

Bij de intrede van de twintigste eeuw stonden twee verzamelhobbies hoog op de ladder van de populariteit: postzegels en prentbriefkaarten. Het was dan ook geen wonder, dat enkele ondernemende firma's die beide rages combineerden om twee vliegen in één klap te vangen. Zij riepen de "postzegel-prentbriefkaart" in het leven. Daarop drukten zij een serie of zomaar wat willekeurige zegels van een land af, smaakvol gegroepeerd rond attributen als het staatswapen of een ander symbool. Tussen 1900 en 1920 waren die bijzonder gewild en er zijn dan ook heel wat sets geproduceerd, zowel in Europa als in de USA. In Amerika waren ze te krijgen in de speciale briefkaartenwinkels, die zowel in de steden als op het land floreerden. Men vond daar kaarten met allerhande motieven, want een scherp concurrerende en inventieve industrie vond telkens weer wat nieuws uit om aan die mode te verdienen. In de tijd van de eerste wereldoorlog verflauwde de belangstelling voor het verzamelen van prentbriefkaarten. Maar gelukkig hebben velen hun bezit bewaard, want aan het eind van de veertiger jaren beleefde deze hobby een wedergeboorte. Hij werd toen zelfs gedoopt en kreeg de naam "deltiologie". De oudste serie prentbriefkaarten met afbeeldingen van postzegels dateert van 1901. Men meent te weten dat die, overigens voor verschillende opdrachtgevers, zijn gedrukt bij Stengel & Co. Er staan meestal postboden op afgebeeld, in de mooie uniformen van die tijd, samen met één of meer toen koerserende postzegels. Op de kaart van de USA staat

er merkwaardig genoeg een in poolkledij met een hondenslee, plus de stars and stripes en de Franklin zegel van 1 cent. Een paar jaar later kwam er nóg een set uit en samen tellen ze 48 kaarten, die zowel met Engelse als met Franse tekst bestaan.

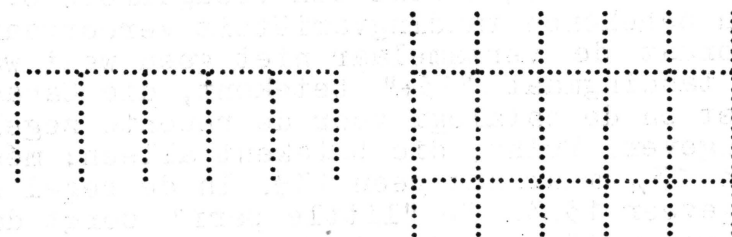
In München mengde de uitgever Ottmar Zieher zich in de concurrentiestrijd. Op zijn kaarten staan als regel tien of meer zegels van een bepaald land afgebeeld, met het staatswapen en soms een landkaart of de beeltenis van het staatshoofd. Er zijn een dikke 100 van die ontwerpen bekend, die tegenwoordig bij de verzamelaars bekend staan als "OZ"-kaarten. Van sommige grote landen zijn er meer dan één. Ze zijn vaak herdrukt, soms in reliëfdruk. Doordat het afbeelden van US-postzegels in de USA niet was toegestaan, waren de aan de USA gewijde kaarten daar contrabande. Die zijn thans nogal schaars. Toch kwam ik er dezer dagen op een van mijn speurtochten een tegen. En al ben ik dan geen "deltioloog", ik heb er toch mijn beurs maar voor getrokken. Zodoende kan ik U die kaart laten zien, op blz. 646, helaas niet in kleur! De deskundige handelaar vertelde mij, dat deze kaart van vóór 1906 is, want van dat jaar af is de adreszijde door een verticale streep in tweeën gedeeld en op "mijn" kaart ontbreekt die. Het is opvallend dat de ruimte voor mededelingen zo bijzonder klein is. Het afzonderlijk afgebeelde tekstje op de adreszijde is geheel in de stijl van die dagen.

Uit diezelfde periode stammen kaarten van de Zwitserse kantons, uitgegeven door Menke-Huber en die van Panama, die J. L. Madura op de markt bracht in Colon, Panama. De Mexicaan J. G. Hatton bewees zijn land dezelfde eer, maar daarbij gapte hij zijn motieven nogal eens van anderen, ook van Zieher.

DE CANADESE "LITTLE PERF"

Canadaverzamelaars, die op zoek zijn naar tandingvariëteiten, vinden die vaak zomaar, zelfs al bestaan ze niet. Dat is te wijten aan een verschijnsel, dat, bij gebrek aan een betere benaming, de "little perf" wordt genoemd.

Dit little perf syndroom deed zijn intrede toen de moderne perforeermethode werd ingevoerd en sindsdien compliceert het de simpele meting van de tanding over 20 mm. Bij de moderne Canadese zegels worden de horizontale en de verticale tanding tegelijkertijd aangebracht. Men noemt dat nog altijd kamtanding, omdat de perforeernaalden aanvankelijk in de vorm van een kam waren gegroepeerd. Bij elke slag werd daarmee één rij zegels aan drie kanten geperforeerd. De vierde zijde kwam bij de volgende slag aan de beurt (afbeelding 1).

1

2

Tegenwoordig gebruikt Canada, afhankelijk van het type drukpers, verschillende perforeermethoden, maar meest in de vorm van twee rijen H's, zodanig aaneengesloten dat net één slag twee volledige horizontale tandingrijen worden aangebracht en verticaal

één rij zegels volledig en twee rijen half (afbeelding 2).

De perforator loopt synchroon met de rotatiepers en zo kan aan het eind van de bewerking de papierbaan gemakkelijk in loketvellen worden verdeeld, zonder dat daarvoor nog weer een afzonderlijke perforatie hoeft te worden aangebracht, zoals vroeger het geval was.

Als de afstelling perfect is, kan geen mens zien waar de ene slag ophielt en de volgende begon. Maar er treden nogal eens minuscule verschuivinkjes op, die met het blote oog nauwelijks waarneembaar zijn. En dan ontstaat er een minieme ruimtevergroting tussen het eerste gaatje van een slag en het laatste gaatje van de vorige slag. Dat kan dus alleen het geval zijn in de "hoogterichting". In de breedte doet het verschijnsel zich natuurlijk nooit voor.

Wie zo'n tanding aantreft, denkt aan twee mogelijkheden: de catalogus klopt niet of/ en er is een nieuwe variëteit gevonden! En wie zou daar niet blij mee zijn? Helaas is de werkelijkheid dus anders.

Ook wordt nogal eens een vreugderoes over een onbekende tandingvariëteit veroorzaakt doordat de verzamelaar niet goed weet wat de tandingmaat "13+" betekent, die Canada Post en de catalogi voor de recente zegels aangeven. Welnu, die betekent alleen: méér dan 13, maar nog geen $13\frac{1}{2}$. In de regel zo ongeveer 13.3. De "little perf" zorgt dan soms voor 13.4 en dan denkt de gretige verzamelaar, dat hij een $13\frac{1}{2}$ te pakken heeft, die niet in de catalogus staat. Hij wil dat immers ook zo graag en daarom vergeet hij maar al te happig de "+".

In feite zijn er maar heel weinig varianten in de moderne Canadese perforaties te vinden, afgezien van de $12\frac{1}{2} \times 12$, die bijvoorbeeld in boekjes nog wel wordt toegepast.

KORT AMERIKAANS

Op 20 november 1985 heeft het BEP zijn laatste Cottrell pers voorgoed stilgezet. Meer dan 25 jaar vormden vijf van zulke persen samen met het prototype daarvan, de Huck pers, de ruggegraat van het machinepark. In die tijd zijn bijna alle zegels in één kleur erop gedrukt, van tagging voorzien en, tot eind zeventiger jaren, toen men voorgegomd papier ging gebruiken, ook gegomd. Deze pers was ook verantwoordelijk voor de joint lines, eigenlijk "joined lines", op de plaats waar de twee gebogen drukplaten elkaar op de rotatiedruk-cilinder raakten. Daarmee is het nu voorgoed uit: er worden enkel nog naadloze drukcilinders gebruikt, zg. sleeves. In de toekomst dus geen line pairs meer.

Postmaster General Paul N. Carlin is na ruim een jaar die functie te hebben bekleed alweer van zijn post ontheven. Hij kreeg geen greep op de chronische tekorten bij de Post en hij lag overhoop met de raad van toezicht. De 74.000 postambtenaren krijgen als nieuwe chef Albert Casey, die als president directeur de American Airlines uit het slop haalde, waarin zij in de zeventiger jaren waren geraakt. Er wordt bij de Post een staalhard beleid van hem verwacht.

In het Uitgifteprogramma 1986 is een zegel van nog onbekende waarde opgenomen in de Great Americans serie, gewijd aan de 17^e eeuwse kolonist John Harvard, de man die als eerste een gift toedacht aan de Universiteit in Cambridge MA, die als dank naar hem werd genoemd. De zegel zal uitkomen op 4 september, als de Universiteit 350 jaar bestaat.

De door velen verafschuwde floating plaatnummers op de vellen, gedrukt op de A-pers, behoren tot het verleden. Van de rasterdiepdruk zegels was de Madonna Kerstzegel 1985 de laatste met zulke plaatnummers, van de gegraveerde diepdrukzegels de 25c Jack London, die op 11 januari is uitgekomen.

Het floaten was te wijten aan het feit, dat gedrukt werd van sleeves met 46 rijen à 20 zegels, terwijl de papierbaan werd versneden tot loketvellen van 10 rijen à 10. Zo kwam het plaatnummer telkens ergens anders op de velrand. Men laat nu eenvoudig 6 rijen op de sleeves open, zodat er 800 i.p.v. 920 zegels per omwenteling worden gedrukt, die makkelijker tot het gewenste loketformaat te versnijden zijn. Weer een zorg minder!

Nog méér verdwijningen. Te beginnen met de Arkansas Statehood zegel van 2 januari j.l. is meneer ZIP met VUT gestuurd! In januari 1984 feliciteerden wij hem in Usca Post 17 nog met zijn 20e verjaardag. Van nu af zullen wij hem niet meer op de velranden zien staan of rennen. De slogan "Use Correct ZIP Code" blijft gehandhaafd, zowel op de permanente als op de gelegenheidszegels. Wat moet zo'n "Zippy Collectors Club" nu beginnen?

De tarieven voor non profit mail gaan omhoog. Dat betekent twee nieuwe zegels, waarschijnlijk in de "Transportation" serie, en één nieuwe enveloppe met ingedrukte zegel. Het basistarief voor gesorteerde post gaat van 6c naar 7.4c. Dat betekent het einde voor de Tricycle rolzegel en de Old Ironsides envelop. Misschien komt de op 31 augustus jl. ingetrokken Baby Buggy rolzegel nu wel terug. Voorts wordt de School Bus van 3.4c vervangen door een zegeltje van 4.8c en de Puckboard van 4.9c door een van 6.3c. Op één van die nieuwe zegels komt een hondenslee uit Alaska te staan.

De E-COM (Electronic Computer Originated Mail) Service, die de USPS op 4 januari 1982 opende, is op 3 september 1985 vrij roemloos aan zijn einde gekomen. Dit was een systeem, waarbij de klant zijn boodschap per telefoon, telex, computer of hoe dan ook kon opgeven aan één van de 25 daarvoor ingerichte SPO's (Servicing Post Offices) in de USA. Daar werd de mededeling geprint en via de apparatuur van een particulier bedrijf (de z.g. "common carrier"), b.v. Western Union, elektronisch overgebracht naar het SPO van bestemming. Er ging een speciale enveloppe omheen en de aflevering gebeurde als 1^e klas post, gegarandeerd binnen 2 dagen. De mededeling mocht hoogstens uit 2 blz. bestaan. Wie een deposito van \$ 50 stortte en per transmissie 200 boodschappen verzond werd toegelaten als E-COM verzender. Kleinere verzenders konden zich tot die grotere wenden, die dan als groupeur optraden en daar uiteraard zelf aan verdienden.

Het begintarief was 26c voor de eerste en 5c voor de tweede blz. Maar dat kon niet uit: er kwamen maar zo'n 1000 klanten, met ca 2 miljoen berichten per maand. De verliezen groeiden en tenslotte wenste de Postal Rate Commission een zo enorme tariefsverhoging, dat de USPS er geen brood meer in zag. De apparatuur à \$ 40 miljoen wordt verkocht. Einde van een stukje postgeschiedenis. De speciale blauw-en-witte enveloppen, die in twee typen bestaan, konden best nog eens een interessant verzamelobject worden.

Het ontwerp van de zegels bij de 100e jaardag van het Vrijheidsbeeld is in New York en Parijs bekendgemaakt. Op 4 juli zullen ze in de USA en in Frankrijk uitkomen, in de waarden 22c resp. Fr. 2.20. De tekst luidt "Liberty 1886-1986", resp. "Liberté 1886-1986". Onwillekeurig deed dat Uw redacteur

denken aan de oorlogstijd, toen in Den Haag het schoenenmagazijn van Frank Liberty op last van de bezetter moest worden omgedoopt in Frank Liberté.....

.....
De rolzegel van 21.1 cent, die op 22 oktober jl. uitkwam (Scott 2150), vertoont een interessant aspect. De zonder precancel verschenen zegel is "phosphor tagged", die mét precancel niet. Dat is volkomen normaal. Maar die laatste heeft tóch een bepaalde glans, die zo op het oog op tagging lijkt. Onder de UV-lamp licht die echter niet op. Het BEP heeft dat "laklaagje" er met opzet op aangebracht. Het gebruikt voor zijn rasterdiepdruk namelijk inkt, die wordt gedroogd met hitte en lucht. Gebleken is nu, dat de inkt enkel aan de oppervlakte droogde, maar daarónder nat bleef en ging uitlopen bij het oprollen van de zegels tot coils. Het laklaagje verhelpt dat. Hetzelfde gebeurde met de Washington-coil Sc. 2149 en volgens het BEP wordt het een vast procédé bij rolzegels in rasterdiepdruk met een precancel.

.....
Het postzegelboekje met zeven Goede Boodschappen, waarover wij spraken op blz 604, zal toch niet in het najaar 1986 uitkomen. Het wordt 1987. Zulke boodschappen hebben blijkbaar niet zo'n hoge urgentie.....

.....
Amerikaanse militairen en hun gezinnen krijgen vrij toegang tot de Ameripex. Voor de oudstrijders in hospitalen worden bustrips georganiseerd, die de Ameripex subsidieert met \$ 1.00 elk. U mag er zelf ook voor niks in als U de omslag van het Stamp Collecting boekje meebrengt, dat op 23 januari uitkwam. Daarop staat het te lezen: "The International Stamp Show at Chicago, May 22 - June 1, 1986, will admit the bearer of this booklet cover free of charge." Nu gaat U zeker toch maar eens neuzen daar in Chicago?